

Mācāmies naudas lietas kopā ar AS "Swedbank"
Rakstu lasi arī www.baltaisvalis.lv

Swedbank

Vienmēr ir bijuši cilvēki, kuri strādā, lai nopelnītu naudu, un arī tādi, kuri šo naudu grib atņemt, – zagļi un krāpnieki. Tāpēc šajā reizē uzzini par to, kā sevi un savu naudu pasargāt maciņā vai bankas kartē.

Tava nauda drošībā

Kur turēt naudu un bankas karti

Naudu vai bankas maksājumu karti glabā tikai makā! No kabatas nauda vai karte viegli var izkrist un pazust. Maku labāk turēt jakas iekškabatā vai somā. Ja tētis maku liek bikšu aizmugurējā kabatā, izstāsti viņam, ka tas nav droši, – šādi maku ļoti viegli var nozagt.

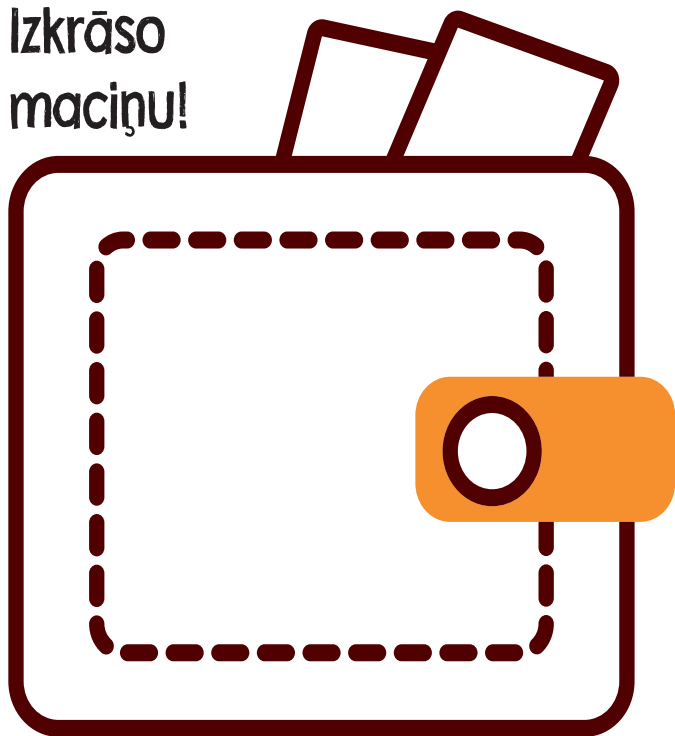
Kādu maciņu izvēlēties?

Koši, uzkrītoši vai lieli naudas maki, kas aizlienēti no mammas, arī nav labākā izvēle, jo tie piesaista sliktu cilvēku uzmanību. Visticamāk, tev patīk skriet un kustēties, tāpēc nederēs arī maks, kas ir uzkārts kaklā. Garā aukla var aizķerties vai kāds to nejauši paraus, un tu gūsi traumas.

Ideālais maks tev ir neliels, ar rāvējslēdzēju un neuzkrītošās krāsās.

Izkrāso
maciņu!

Kā glabāt naudu somā

Atceries, ka somai vienmēr jābūt aiztaisītai! Vislabāk, ja rāvējslēdzēji atrodas somas malā, nevis tai pa vidu. Neliec maku somas ārkabatās! Jo dziļāk somā, jo labāk – vislabāk maku turēt somas iekškabatā. Tas nozīmē, ka maks būs aiz diviem rāvējslēdzējiem.

TESTS

Vai esi gatavs savai norēķinu kartei?
Atbildi uz šiem jautājumiem!

1. Vai esi sasniedzis
sešu gadu vecumu?

2. Vai saproti naudas
nozīmi un vērtību?

3. Vai spēj veikalā
iepirkties patstāvīgi?

4. Vai proti saskaitīt, atņemt
un rīkoties ar kalkulatoru?

5. Vai tavi vecāki atbalsta,
ka tev būs norēķinu karte?

Ja uz visiem jautājumiem atbildēji ar "jā", tad esi gatavs savai kartei. Ja ir kāds "nē", tad vēl jāpagaida vai jāuzlabo savas prasmes.

Kas ir PIN kods?

Kad tev būs sava karte, varēsi ar to norēķināties veikalā vai izņemt naudu bankomātā. Tad tev būs jāzina savas kartes PIN kods. Atceries, ka tavam PIN kodam jābūt tādām, ko cits nevar uzminēt, bet ko tu pats viegli atceries!

- Neieraksti to mobilajā telefonā un neturi somā. Ja zaglis atradīs četru ciparu kombināciju telefonā vai uz lapiņas, viņš to pārbaudīs ar karti.
- Ja esi aizmirsis kartes PIN kodu, to iespējams apskatīt "Swedbank" mobilajā lietotnē.
- Neatklāj savu PIN kodu ne bankas darbiniekiem, ne kādam citam.
- Palūdz vecākiem palīdzību PIN koda nomaīņai, ja rodas aizdomas, ka to kāds ir uzzinājis.

Izņemot naudu bankomātā un ievadot PIN kodu, nekautrējies klaviatūru aizsegt ar roku. Tas ir drošības dēļ. Karti var nozagt, un, ja ir zināms PIN kods, to var izmantot cita persona.

Vēl svarīgi par PIN kodu!

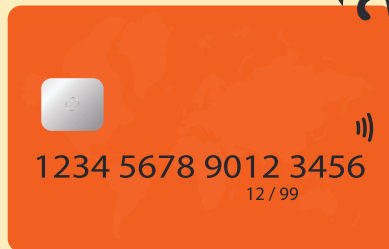

Nekad neturi savu PIN kodu makā, kurā glabā karti.

Drošība uz ielas

Nepārskaiti naudu pieturā vai uz ielas! Cilvēki ir dažādi, un ne visiem ir labi nodomi, tāpēc nepārskaiti naudu tur, kur daudz svešu ļaužu. Tāpat nelielies ar līdzpaņemtās naudas daudzumu. Ejot pa ielu, neturi, nenes naudas maku rokā! Maks ir salīdzinoši liels, roka maza, tāpēc garāmgājējs to viegli var paķert. Glabā savu maku somā!

Uzmani kartes datus!

Pat ja pie savas maksājumu kartes esi ticis pavisam nesen un vēlies paziņoties draugiem, ar to lieki neplāties. Nauda un bankas karte – tās ir ļoti personiskas lietas. Ja tomēr vēlies to kādam parādīt, lūko, lai skatītājam nebūtu redzama skaitļu rinda, kas atrodas kartes priekšpusē vai aizmugurē.

IEVĒRO!

Nekad nedod savu karti citiem – ne paziņām, ne draugiem, pat ne tuviniekiem un ģimenes locekļiem! Banka to izsniegusi tev, un tas nozīmē, ka ar to drīkst rīkoties tikai tu.

Neuzķeries uz telefonkrāpniekiem!

Krāpnieki nesnauž un izdomā visdažādākos paņēmienus, lai izkrāptu no cilvēkiem naudu. Tie zvana, uzdodoties par kādu citu, piemēram, bankas darbinieku, policistu, radnieku, pastnieku, vai sūta viltus ziņas ar izdevīgiem piedāvājumiem vai brīdinājumiem steidzami rīkoties. Vienmēr, kad saņem šādu zvanu vai ziņu, nesteidzies un nekādā gadījumā nedari to, ko tev saka. Nespied uz nezināmām saitēm un neizpauž datus par sevi – adresi, bankas karti, internetbankas lietotāja numuru vai kādu paroli. Vienmēr pārrunā to ar kādu pieaugušo, kam uzticies, un kopīgi izlemiet, kā vajadzētu rīkoties.

Piemēram, vecāki sazināsies ar banku un noskaidros, kas noticis. Nekad nevajag sazināties ar to pašu numuru, no kura esi saņēmis zvanu vai ziņu.

Vienmēr atceries savu karti paņemt veikalā pie kases vai bankomāta.

Norēķinoties ar karti, neļauj apkalpojošajai personai to nest ārpus tava redzesloka, jo kartes datus var nozagt. Ja karte pazaudēta, nekavējoties tā jābloķē "Swedbank" mobilajā lietotnē vai internetbankā. Palūdz palīdzību vecākiem! Vienmēr pārbaudi ar karti veiktā pirkuma summu. Tāpat palūdz vecākiem pārbaudīt karšu darījumus internetbankā vai mobilajā lietotnē. Ja kāds darījums šķiet aizdomīgs, vecākiem jāsaazinās ar banku.